

Simposi
Aprenentatge Servei
i Servei Comunitari **AMBIENTAL**

Dijous, 5 de setembre de 2019

 Cosmocaixa Barcelona

institut
rubió i tuduri
Escola de Jardineria

**Consorci d'Educació
de Barcelona**
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

INEFC

Institut Nacional
d'Educació Física
de Catalunya

**Generalitat
de Catalunya**

Institut Rubió i Tudurí

Consorci d'Educació de Barcelona

Bones Pràctiques d'accés al medi natural

Marina Garcia Larrey

mgarc738@xtec.cat

1. Presentació del projecte APS

Qui són els protagonistes?

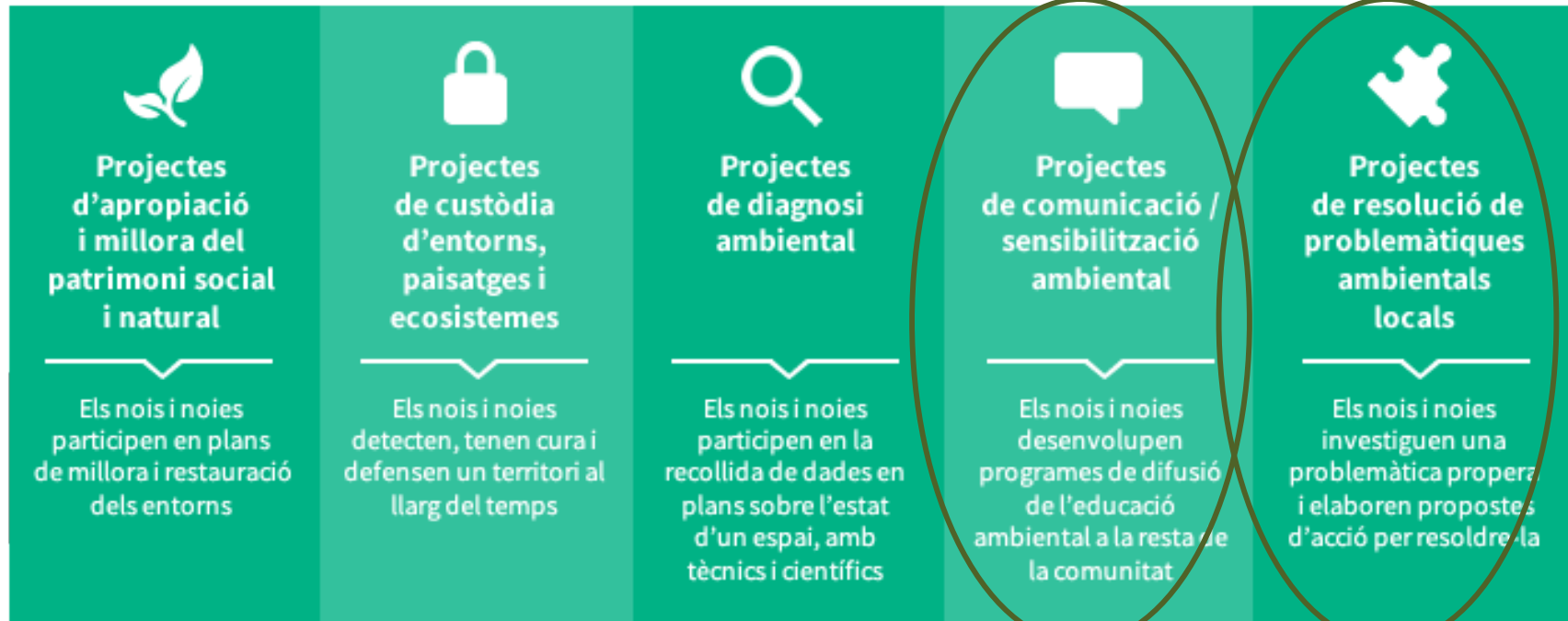

Alumnes del Cicle de Grau superior en **Gestió Forestal i del medi natural**

→ **Tècniques d'educació ambiental**

APRENTATGE

SERVEI

El servei + Els aprenentatges

Contribuir a la millora qualitativa del medi ambient, possibilitant escenaris de participació ciutadana.

Els projectes se centren en les capacitats de: **crear, canviar i millorar l'entorn** per aconseguir un futur més sostenible i amb millor qualitat de vida.

La comunitat és l'espai on s'aprèn, on els alumnes participen, prenen decisions i actuen.

Coneixements, competències per a l'acció, habilitats per al pensament crític, actituds, valors i hàbits.

Directament relacionats amb l'entorn, el mediambient i la sostenibilitat, emmarcats en contextos socials concrets, ja siguin de dimensió local o global, i vinculats a la dimensió temporal.

Assessoren i sensibilitzen en relació a les **bones pràctiques ambientals en el medi natural** per tal afavorir les conductes més respectuoses possibles

Als estudiants de 2on curs del **Grau en Ciències de l'activitat física i de l'Esport** de l'INEFC de Montjuïc

2. Com s'ha dut a terme el projecte APS?

Com ho hem fet?

•Matèries implicades:

Institut Rubió i Tudurí: [tècniques d'educació ambiental](#) // INEFC, Barcelona : [activitats en el medi natural](#)

•Fases del projecte:

- Setembre/octubre: contacte inicial i planificació
- Gener/febrer: coordinació
- Març: preparació acció ambiental
- Abril (3/4/19): realització del servei d'acció ambiental + acte de reconeixement**

•Dedicació horària dins i fora del centre

Per alumne:

Unes 4 setmanes de preparació a l'aula (2X4=8h) + 4h de treball fora = 12h

+ 2 hores d'acció → Total aproximat: 14h APS

•Organització del grup: **24 RiT** + **48 Inefc** → organitzats en 6 grups **4+8**

→ Treball per realitzar l'acció de sensibilització ambiental per realitzar simultàniament amb 6 grups – TRES ACTIVITATS SIMULTÀNIES – **TOTS EN ACCIÓ I PARTICIPACIÓ!**

Parc de Collserola

Des de l'Inefc ens expliquen la seva activitat de fer una travessa pel Pirineu...detectem **LA NECESSITAT DE SERVEI**

Fem consultes i ens assessorem ... **QUÈ SERIA OPORTÚ , COM FER-HO, QUÈ HEM D'APRENDRE?**

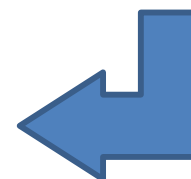

ACTIVITAT D'EDUCACIÓ AMBIENTAL I DE MEDI AMBIENT

TIPOLOGIA	INDICADORS D'IMPACTE
Activitat d'educació ambiental i de medi ambient	Millora de la consciència ambiental dels participants
COMPETÈNCIES	RECURSOS
Competència bàsica: Ciències de la Terra i de l'ambient	Recursos humans: Educadors i voluntaris
Competència bàsica: Ciències de la Terra i de l'ambient	Recursos materials: Material de treball i espais naturals
CONTINGUTS CLAU	
Identificació dels elements bàsics d'un ecosistema i dels factors que el condicionen	
Identificació dels elements bàsics d'un ecosistema i dels factors que el condicionen	
Identificació dels elements bàsics d'un ecosistema i dels factors que el condicionen	
Identificació dels elements bàsics d'un ecosistema i dels factors que el condicionen	

Comencem a editar i preparar el material, la metodologia, el **QUÈ VOLEM TRANSMÈTRE I COM SER MÉS EFECTIUS?**

PAISATGES VIUS

3. Aprenentatges del projecte

Com ho farem? que necessitem aprendre? Ho sabrem fer....? QUI NO ARRISCA...

•**Reforç dels continguts i aprenentatges del cicle:** relació de diferents coneixement per aplicar a la conservació del medi natural – **fauna, flora, usos, impactes, normativa....**

•**Competències per a l'acció:** saber detectar la necessitat d'informar i treballar per adaptar la informació a transmetre segons l'usuari al qui va dirigit → **tècniques de comunicació, informació i interpretació en nous nous escenaris** → aprenentatges significatius : [“Camí de retrobament”](#)

•**Habilitació per al pensament crític:** valorar els **diferents usos i necessitats dels espais naturals**, en concret per al tipus d'activitat de senderisme/travessa en grup

•**Actituds, valors i hàbits** directament relacionats amb l'entorn i el medi ambient i la sostenibilitat: consolidació conservació i respecte de la natura → reforç del **missatge constructiu** en educació ambiental....**ABANS DE DIR NO....** millor [SAPS QUÈ?.... HO POTS FER D'UN ALTRE MANERA?](#)

4. En què ha consistit el servei?

Què hem fet? Quina millora ambiental perseguim? Ens posem en la seva pell?

Facilitar la informació de respecte i sostenibilitat ambiental als futurs usuaris d'un espai natural en la seva **activitat de travessa** (“La travessada”) – **Camí de retrobament**

TRES CONCEPTES CLAU → TRES HÀBITATS AMB QUÈ ES TROBARAN DURANT LA TRAVESSA

AIGUA

BOSC

PRATS

ESPAIS FLUVIALS D'ALTA MUNTANYA

OMPLIM EL CANTADOR

DESCOBRIM ELS PRATS D'ALTA MUNTANYA

Contribuir a la millora qualitativa del medi ambient, possibilitant escenaris de participació entre els diferents alumnes, **uns coneixedors del medi** i altres de la **tècnica de muntanya**

→ Incidir en les capacitats de preparar i realitzar la seva **activitat de travessa** de manera més respectuosa i sostenible **ABANS / DURANT / DESPRÉS**

ACTIVITAT 8.1 – FITXA TÈCNICA INEFC – HÀBITAT D'ESPais FLUVIALS D'ALTA MUNTANYA

institut
rubió i tudurí
Escola de Jardineria

Institut Rubió i Tudurí
Curs 18/19

BONES PRÀCTIQUES EN EL MEDI NATURAL
AIGUA

TÍTOL ACTIVITAT:	OBJECTIUS D'E.A
<p>ESPais FLUVIALS D'ALTA MUNTANYA</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Respectar els medis aquàtics de l'alta muntanya - Comprendre/respectar els ecosistemes fluvials i algunes de les espècies més abundants
METODOLOGIA	MATERIALS I RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Joc amb l'aplicació KAHOOT https://kahoot.com/ - A la pagina següent s'adjunten les preguntes del kahoot 	<p>Fotografies de 5 de les respostes.</p>

EXPLICACIÓ DE LA DINÀMICA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL - AJUDA PER L'EDUCADOR

- Fer el kahoot explicant després de cada pregunta quina i perquè es la correcta i perquè no ho son algunes
 - Al acabar passar les fotos recopilades de les respostes correctes per fer el feedback, per acabar, passar les fotos de les respostes correctes per fer el feedback.
- Dinàmica:** 5 minuts de presentació i 20-30 de kahoot més explicacions

CONCEPTES CLAU:

Granota roja, Silur, Lluç de riu, pi blanc, salze, alzina, eutrofització

ACTIVITAT 8.1 – FITXA TÈCNICA INEFC - L'HÀBITAT DE BOSC

institut
rubió i tudurí
Escola de Jardineria

Institut Rubió i Tudurí
Curs 18/19

BONES PRÀCTIQUES EN EL MEDI NATURAL
BOSC

TÍTOL ACTIVITAT:	OBJECTIUS D'E.A
<p>OMPLIM EL CANTADOR</p> 	<ul style="list-style-type: none"> -Sensibilitzar sobre la fauna sensible -Conèixer com condiciona l'estrès al Gall Fer
METODOLOGIA	MATERIALS I RECURSOS
<p>-A través d'un joc de taula i reflexions en veu alta</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Cartes Gall fer -Dibuix d'un cantador (x2) -Paisatges vius, comodín (x6) -Llista de frases, preguntes i situacions (x2) -Carta gomet verd (x16) -Carta gomet vermell (x16)

EXPLICACIÓ DE LA DINÀMICA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL - AJUDA PER L'EDUCADOR

- (5 minuts)
-Breu introducció de l'activitat
(20 minuts)
-Joc de cartes: Objectiu → màxim número possible de gall fer al "cantador"
Metodologia:
-Cada participant tindrà dues cartes (1 verda i 1 vermella)
-Aniran llegint diverses frases sobre situacions del bosc i hauran de dir si afecten al gall fer o no, de manera positiva (verd) o negativa (vermell)
-El nº de gall fer anirà augmentant o disminuint en funció de si els participants encerten o no: si 5 encerten i 4 no només s'afegirà 1 gall fer al cantador, però si encerten 4 i fallen 5 es treurà 1 gall fer del cantador.
-Hi haurà un comodí de paisatges vius si la situació es crítica
(5 minuts)
-Cloenda

CONCEPTES CLAU:

- Estrès:** espècie molt sensible perquè durant l'hivern s'alimenta exclusivament d'agües de pi i alguns fruits amb baix aport calòric, al tenir poca energia qualsevol volada extra que hagin de fer els fatiga i pot arribar a morir d'esgotament
- Gall fer:** Donat la quantitat d'espècies que ja han desaparegut o ho estan fent en el nostre entorn creant desequilibris en la xarxa tròfica, es important que les que puguem agafar a temps, les protegim i preservem.

ACTIVITAT 8.1 – FITXA TÈCNICA INEFC – L'HÀBITAT DE PRATS D'ALTA MUNTANYA

institut
rubió i tudurí
Escola de Jardineria

Institut Rubió i Tudurí
Curs 18/19

BONES PRÀCTIQUES EN EL MEDI NATURAL
GRUP PRATS

TÍTOL ACTIVITAT:	OBJECTIUS D'E.A
<p>DESCOBRIM ELS PRATS D'ALTA MUNTANYA</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Donar a conèixer el valor dels prats d'alta muntanya - Proveir d'eines i recomanacions per respectar els valors que els hi hem donat l'oportunitat d'adquirir - Reduir impactes, especialment els causats per no respectar els camins i no respectar els prats
METODOLOGIA	MATERIALS I RECURSOS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ensenyar l'espècie icona (<i>Gentiana</i> sp.) i el seu entorn sense profunditzar (valors dels hàbitats dels prats d'alta muntanya) 2. Fem un joc amb imatges relacionades amb impactes 	<ul style="list-style-type: none"> - Imatges impreses de la <i>Gentiana</i> i els prats - Imatges plastificades dels impactes i de les "males" conductes

EXPLICACIÓ DE LA DINÀMICA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL - AJUDA PER L'EDUCADOR

Primerament ens presentarem i explicarem qui som i que fem. **(2min)**

A continuació ensenyarem imatges de la espècie icona (flors del gènere *Gentiana*) i dels prats d'alta muntanya i explicarem característiques dels prats d'alta muntanya (massa altitud pels arbres, no arbres, alguns arbustos, plantes i herbes que fan flor). **(5min)**

També explicarem que són espais que han tingut poca interacció amb l'esser humà i que tenen un gran valor paisatgístic i ecològic. **(3min)**

Finalment els hi farem el joc que consistirà en imatges de diferents impactes i de males conductes a la muntanya els quals hauran d'identificar, dir-ne la causa en el cas de les imatges d'impactes o dir-ne les conseqüències en el cas de les "males" conductes. Les seves respostes s'escriuran en un Post-it i s'enganxaran a sobre de la imatge corresponent. Aprofitarem aquest joc per obrir un debat participatiu sobre el tema. Aquest mateix full A3 servirà perquè després puguin explicar a la resta de companys els aprenentatges que han adquirit. **(20min)**

Optimització d'ús i gestió dels recursos i dels residus, de la gestió de les espècies exòtiques i per mitigar els efectes del canvi climàtic per posar en valor els seus serveis ecosistèmics *

*** Aquells beneficis que un ecosistema aporta a la societat i que milloren la salut, l'economia i la qualitat de vida de les persones**

Fem activitat / Fem acció ambiental / Ens ho passem bé!

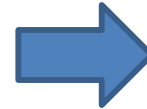
5. A qui ha beneficiat l'acció del servei?

Quins han sigut els receptors directes de l'acció d'educació ambiental?

DIRECTAMENT

DE RETRUC

Els estudiants del [grau en CAFE](#) (Ciències de l'activitat física i de l'esport) – ["TRAVESSADA"](#)

→ futura feina que tindrà present el contacte amb usuaris particulars d'espais naturals i d'altres centres educatius o altres entitats que realitzin activitats a l'aire lliure

El treball real que fan els alumnes: conscienciar a la ciutadania usuària dels espais naturals de la importància de la preservació i el bon ús, amb bones conductes individuals i col·lectives, quan realitzin activitats al medi natural → per tal de **preservar-ne els seus valors i els seus serveis ecosistèmics** que ens poden proporcionar

No vull marxar sense dir que...

Últim minut de glòria!

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ

- Valoració general del projecte
- Valoració de l'experiència personal
- **AGRAÏMENTS**

**CONVOCATÒRIA D'AJUTS PER A LA
REALITZACIÓ DE PROJECTES
D'APRENTATGE SERVEI 2017-2018**

Barcelona, 17 de novembre de 2017

A l'atenció de Marina Garcia

Benvolguda,

Ens adrecem a vosaltres en relació a la convocatòria d'ajuts per a la realització de projectes d'aprenentatge servei, a la qual el vostre centre va presentar una proposta.

Ens plau comunicar-vos que ha estat escollida i que rebreu suport econòmic i assessorament per la seva realització.

Parc Natural de Collserola

Paisatges Vius

AMB – “Compartim un futur”

Fundació Catalana de l'Esplai

Fundació Jaume Bofill

